

**THE AWARENESS OF TURKISH LANGUAGE TEACHER
CANDIDATES' ABOUT THE WRITERS AND POETS IN
CONTEMPORARY CHILDREN'S LITERATURE
(2000 AND LATER)**

Hülya SEL¹

Ali TÜRKEK²

Koray ÖZ³

Abstract

In this study, the awareness of Turkish teacher candidates on today's writers and poets has been researched. The main aim of this study is to maintain the awareness of Turkish teacher candidates on the writers and poets of children's literature. This study is a descriptive study in general survey model. Qualitative data have been analyzed via content analysis. This study's data have been gathered from the students of fourth grade in İzmir Dokuz Eylül University, Buca Education Faculty, Turkish Teaching department. The Publishers which regularly bring out Children's Literature work since the year of 2000 have been selected among the members of Turkish Publishers'

¹ Turkish Language Teacher, Sınay College, İzmir. ORCID: 0009-0009-5182-1910
hulyasel16@gmail.com

² Corresponding Author: Assoc. Prof. Dr., Dokuz Eylül University, Buca Faculty of Education, İzmir. ORCID: 0000-0003-4743-8766 ali.turkel@hotmail.com

³ Dokuz Eylül University, Buca Faculty of Education, İzmir. ORCID: 0000-0002-5530-5501 korayoz@windowslive.com

Association and the list of writers and poets have been made from these publishers. The questionnaire which was prepared by taking three experts' opinions has been addressed to the fourth-grade students of Dokuz Eylül University Turkish Teaching Department and analyzed. As a result, it has been concluded that large majority of the Turkish Teacher candidates has insufficient awareness on the writers and poets of Children's Literature.

Keywords: Children's Literature, Turkish Teacher Candidates, Children's Literature Writers and Poets

TÜRKÇE ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÜNÜMÜZ ÇOCUK EDEBİYATI YAZAR VE ŞAİRLERİNE İLİŞKİN FARKINDALIKLARI (2000 VE SONRASI)

Hülya SEL⁴

Ali TÜRKEL⁵

Koray ÖZ⁶

Özet

Bu çalışmada Türkçe öğretmen adaylarının günümüz yazar ve şairlerine ilişkin farkındalıkları araştırılmıştır. Araştırmanın temel amacı Türkçe öğretmen adaylarının çocuk edebiyatı yazar ve şairlerine yönelik farkındalıklarını belirlemektir. Bu çalışma genel tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Nitel veriler içerik çözümlemesi yolu ile incelenmiştir. Örneklemi İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği dördüncü sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Türkiye Yayıncılar Birliğine üye olan yayınevleri arasından 2000 yılından itibaren düzenli olarak çocuk edebiyatı ürünü veren yayınevleri seçilmiştir ve bu yayınevlerinden de yazar ve şairlerin listesi çıkarılmıştır. Üç uzman görüşü alınarak hazırlanan öğrenci sormaca formu Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi dördüncü sınıf Türkçe öğretmenliği öğrencilerine yöneltilmiştir ve sonrasında içerik çözümlemesi yapılmıştır. Sonuç olarak, Türkçe öğretmen adaylarının büyük bir bölümünün çocuk edebiyatı yazar ve şairlerine ilişkin farkındalıklarının yetersiz olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Çocuk Edebiyatı, Türkçe Öğretmen Adayları, Çocuk Edebiyatı Yazar ve Şairleri.

⁴ Türkçe Öğretmeni, Sınav Koleji, İzmir. ORCID: 0009-0009-5182-1910
hulyasel16@gmail.com

⁵ Sorumlu Yazar: Doç. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, İzmir
ORCID: 0000-0003-4743-8766 ali.turkel@hotmail.com

⁶ Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, İzmir. ORCID: 0000-0002-5530-5501
korayoz@windowslive.com

GİRİŞ

Temel dil becerilerinden olan okuma becerisi; okuma alışkanlığı kavramıyla bir bütün olarak düşünülebilir. Okuma becerisinin önemli bir kolu olarak değerlendirilebilecek olan okuma sevgisi ve okuma alışkanlığı ise gerek Türkçe öğretim programında gerekse alanyazında, önemle vurgulanmaktadır. Çocukluk evresinin ilk yıllarında okuma alışkanlığı edinmek, bireylerin duygularını ve düşüncelerini genişletmektedir. Sever (2015, s. 10) demokratik toplumların gereksinim duyduğu düşünen duyarlı bireylerin kazanması gereken en temel becerilerden birinin okuma kültürü olduğunu söylemiştir. Bu düşüncenin devamında Dilidüzgün de (2007) okuma kültürü edinmenin yolunun okullara, aileye ve derininde çocuğun iç dünyasına inmekten geçtiğini, bu yolda çocuk yazınına da büyük işlerin düştüğünü, çocuğun çağdaş bir birey olarak yetiştirilmesine, beslenmesine verilen önem kadar düşünce yapısının da gelişmesine önem verilmesi gerektiğini vurgular.

Okuma bireylerin söz dağarcığını çoğaltan, derinlemesine düşünmesini sağlayan ve daha doğru kararlar alabilen bireyler olmasında önemli bir araçtır. Bir toplumun gelişebilmesi için de bu aracı kendisine amaç edinmiş, okuyan bireylere ihtiyacı vardır. Bu bireyler öncelikle ailede başlayan okuma kültürü edinme sürecini okullarda öğretmenleriyle sürdürürler. Türkel, Özdemir ve Akbulut (2017) okuma alışkanlığı edinmiş, eleştirel ve yaratıcı düşünen, sorgulayan, bilişim teknolojilerini kullanan, problem çözen bireyler yetiştirmenin gelişmiş toplumların en önemli hedeflerinden olduğunu belirtmektedir.

Bu değerlendirmeler, okuma öğretiminin gerçekleştirileceği Türkçe derslerinde, öğrencilerin içinde okuma isteği uyandıracak, düzeye uygun, öğretici ve nitelikli yazınsal metinlerle tanıştırılmalarının gereğini ortaya koymaktadır. Metinlerin nitelikli olup olmamalarının yaratıcılarıyla bir başka deyişle yazarları ya da şairleriyle ilişkili olduğu söylenebilir. Bu değerlendirmelerin ışığında çocuklara okuma kültürünü benimsetecek öğretmen ya da öğretmen adaylarının çocuk edebiyatı yazar ve şairlerine ilişkin farkındalıklarını ortaya koymak önem taşımaktadır.

Çocuklar sadece ders kitaplarını değil bunların dışında kalan dergi, çizgi roman, öykü kitaplarını da tanımalıdır. Onların hayal dünyalarını ve

hayata bakış açılarını görmelidir. Oğuzkan (2001) ders kitaplarının bilgi kazandırma, akli geliştirme gibi özellikleri öne çıkarmasına vurgu yapar ve çocukların sadece ders kitaplarını okumaya zorunlu bırakılmalarının onlarda zamanla okumaya karşı gönülsüzlük meydana getirebileceğini savunur. Çocukların ders kitaplarına sıkışıp kalmamaları için kitap seçimi konusunda iyi yönlendirilmeleri gerekmektedir. Çocuklara okuma konusunda yönlendirme yapacak olanların başında da Türkçe öğretmenleri gelmektedir. Onlara iyi bir yönlendirme yapabilmek için de özellikle öğretmen ve öğretmen adayları, çocuk edebiyatı yazar ve şairlerinin farkında olmaları gerekmektedir.

Okuma kültürü, temeli okul öncesindeki dönemde atılan davranış ve beceriler topluluğudur. Okuma kültürün kazanılması ve geliştirmesinde rolü olan temel uyaranları görsel ve yazılı kültür ürünleri meydana getirmektedir. Okuma kültürünün yerleşik bir davranış halini alabilmesi için, okul öncesinde oluşturulan çocuk-kitap-sanatçı etkileşiminin, ilköğretim ve ortaöğretimde de devam ettirilmesi gerekmektedir (Sever, 2007). Sekiz yıldan oluşan ilköğretim kademesinde Türkçe öğretiminden, öğrencinin okuma, yazma, konuşma, dinleme olarak belirlenen temel dil becerilerini Türkçe dilinin kurallarına uygun bir biçimde geliştirmesi beklenmektedir. Okuma ve yazma becerisini edinmiş öğrencilerin okuma alışkanlığı edinmesinde de Türkçe öğretimi önemli bir rol oynamaktadır. Türkçe öğretiminin araçlarından biri olan ders içi okuma metinleri de düzeye uygun, etik değerler doğrultunda ve ilgi çekici olduğunda öğrenciler tarafından okuma keyifli bir hal alabilmektedir. Türkçe öğretmenleri tarafından çocuk edebiyatı yazar ve şairlerini tanıyarak da öğrencilere yol göstericidir.

Yapılan bu değerlendirmelerin ışığında Türkçe öğretmenlerinin, dolayısıyla öğretmen adaylarının çocuk edebiyatı yazar ve şairlerini tanıyarak tanımadıkları konusunun belirlenmesinin önemi ortaya çıkmıştır. Böylelikle öğretmenlerin okuma kültürü edindirmede öğrencilerine katkı sağlayıp sağlamadıkları, sağlıyorlarsa da nasıl katkı sağladıkları belirlenebilmektedir. Okuma kültürü konusunda ilerleme sağlamak amacıyla da bu belirlemeler önemli bir gereksinimi karşılayabilir. Bu araştırma ile öğretmen adaylarının günümüz çocuk edebiyatı yazar ve şairlerine ilişkin farkındalıkları belirlenmiş olacaktır.

Problem Cümlesi

Türkçe öğretmen adaylarının günümüz çocuk edebiyatı yazar ve şairlerine ilişkin farkındalıkları nasıldır?

Alt Problemler

1. Türkçe öğretmen adaylarının 2000 yılından günümüze çocuk edebiyatı alanında yapıtları olan yerli yazar ve şairlere ilişkin farkındalıkları nasıldır?
2. Türkçe öğretmen adaylarının 2000 yılından günümüze çocuk edebiyatı alanında yapıtları olan yabancı yazar ve şairlere ilişkin farkındalıkları nasıldır?
3. Türkçe öğretmen adayları hangi yazar ve şairleri okumuşlardır?

Sınırlılıklar

Bu araştırma, 2018-2019 eğitim öğretim yılında, İzmir ili Buca ilçesi Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği Bölümü'nün dördüncü sınıf öğrencileriyle sınırlıdır. Araştırma seksen dokuz kişi ile gerçekleştirilmiştir.

YÖNTEM**Araştırmanın Modeli**

Bu araştırma, genel tarama modelindedir. Tarama modelleri geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu biçimiyle belirlemeyi amaçlayan araştırma modelidir (Karasar, 2016). Bu çalışmada içerik çözümlemesi yöntemi kullanılmaktadır. Yıldırım ve Şimşek'e (2011) göre içerik çözümlemesi temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayacağı bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır. Nitel araştırma verileri dört aşamada çözümlenmektedir: (1) verilerin kodlanması, (2) temaların bulunması, (3) kodların ve temaların düzenlenmesi, (4) bulguların tanımlanması ve yorumlanması (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Verilerin kodlanması

Verilerin kodlanması aşamasında, katılımcılardan elde edilen veriler incelenmiş, anlamlı bölümlere ayrılmış ve her bölümün kavramsal olarak ne ifade ettiği bulunmaya çalışılmıştır. Tüm veriler kodlandıktan sonra bir kod listesi oluşturulmuş, bu liste verilerin incelenmesinde ve düzenlenmesinde belirleyici olmuştur. Veriler kodlanırken “verilerden çıkarılan kavramlara göre yapılan kodlama” (Yıldırım ve Şimşek: 2011) yöntemi uygulanmıştır. Toplanan verilerin çözümlenmesine rehberlik edecek alanyazında bir kavramsal yapı olmadığı için verilerden çıkan anlama göre kodlar üretilmiştir. Bu çalışmada, “yazar”, “şair”, “eser”, “okuma”, “içerik”, “çocuğa göre”, “basmakalıp”, “lisans öncesinde okuma”, “lisans döneminde okuma”, “zaman”, “olumlu değerlendirme”, “olumsuz değerlendirme”, “öneri”, “derslerde kullanma”, “kitap tanıtımı” kodları oluşturulmuştur.

Temaların bulunması

Bu çalışmada verilerin içerik çözümlemesinde kodlar oluşturulduktan sonra kodları daha genel düzeyde açıklamak gerekmiştir. Genel düzeyde açıklamak için belirlen kodlar bir araya getirilip incelenmiştir. Buradan yola çıkarak:

- Yazar, şair- eser kodları “yazar ve şairlerin tanınması”
- Okuma- içerik kodları “içerik hakkında bilgi sahipliği”
- Lisans öncesinde okuma- lisans döneminde okuma-zaman kodları “okunma zamanı”
- Olumlu değerlendirme- olumsuz değerlendirme kodları “genel değerlendirme”
- Öneri- dersler- kitap tanıtımı kodları “çocuklara öneri”
- Basmakalıp- çocuğa göre kodları “değerlendirme ölçütü” temaları oluşturmuştur.

Kodların ve temaların düzenlenmesi

Bu aşamada ortaya çıkan veriler okuyucular için anlaşılır bir biçimde tanımlanmıştır. Araştırmacı elde edilen verileri inceleyip tarafsız bir şekilde hazırlanan belirtke çizelgesine işlenmiştir.

Bulguların tanımlanması ve yorumlanması

Araştırmacı bu aşamada elde edilen verilerden yola çıkarak bulguları tanımlamıştır. Bulguları sebep- sonuç ilişkisi kurarak katılımcıların verdiği yanıtlar alanyazındaki çalışmalar doğrultusunda yorumlanmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu Türkiye'deki İzmir ilinin Buca ilçesindeki Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören dördüncü sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Çalışma grubu seksen dokuz katılımcıdan oluşmaktadır.

Veri Toplama Süreci ve Araçları

Veri toplama aracı olarak geliştirilen “öğrenci sormaca formu” alanyazın bilgileri ve üç uzman görüşü doğrultusunda geliştirilmiştir. Bireyden özellikleri hakkında çeşitli madde türleriyle bilgi toplamak amacıyla yapılandırılmış yazılı görüşme aracına sormaca denir. Sormacada katılımcı soruları okur, yorumlar ve yanıtları yazar. Araştırmada katılımcılara genel bir soru sorulmuştur. *(Bu çalışma sizlerin günümüz çocuk edebiyatı yazar ve şairlerine yönelik farkındalıklarınızı saptamayı amaçlamaktadır. Bu amaçla aşağıda size seksen dört adet yazar ve şairin adı verilmiştir. Bu yazar ve şairlerden sadece okuduklarınızı işaretleyiniz ve bir ya da iki eserini öğrencilere tanıtacak olsanız nasıl tanıttırdınız ya da önerecek olsanız nasıl önerirdiniz? Kısaca açıklayınız. Adı verilen çocuk edebiyatı yazar ve şairlerinin dışında tanıdığınız varsa adını ve/veya adı aklınıza gelen eserini/eserlerini yazınız.)*

Öğretmen adayları sormaca formunda yer alan, uzman görüşü alınarak belirlenmiş çocuk edebiyatı yazar ve şairlerinden yönergede de belirtildiği gibi sadece okuduğu isimleri işaretlemişlerdir. Tüm bu yazar ve şairlere ek olarak da öneride bulunmak istediği ya da ekleme yapmak istediği bölümleri formun arkasına kompozisyon bütünlüğünde yazmışlardır.

Verilerin Analizi

Öğretmen adaylarına yöneltilen sormaca formundaki yönergeye göre verilen yanıtlar içerik çözümlemesi yolu ile çözümlenecektir. İçerik çözümlemesi, insan davranışları üzerinde dolaylı yollarla çalışmaya olanak tanıyan bir tekniktir. İçerik çözümlemesi özellikle sosyal bilimler alanında kullanılan ve belirli kurallara dayalı kodlamalarla bir metnin bazı

sözcüklerinin daha küçük içerik kategorileri ile özetlendiği sistematik, yinelenebilir bir teknik olarak tanımlanır. (Büyüköztürk, 2016)

BULGULAR

Araştırmada Türkçe öğretmen adaylarının günümüz çocuk edebiyatı yazar ve şairlerine ilişkin farkındalıkları araştırılmıştır.

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerini incelemek üzere öğretmen adaylarından oluşan katılımcılardan elde edilen verilerin içerik çözümlemesi yoluyla incelenip değerlendirilmesiyle ulaşılan bulgulara yer verilmiştir.

1. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Türkçe öğretmen adaylarının 2000 yılından günümüze çocuk edebiyatı alanında yapıtları olan yerli yazar ve şairlere ilişkin farkındalıkları nasıldır?

Tablo 1

Türkçe öğretmen adaylarının 2000 yılından günümüze çocuk edebiyatı alanında yapıtları olan yerli yazar ve şairlere ilişkin farkındalıkları

Yazar	Katılımcı Sayısı	Bilinen Eser Sayısı	Eser Adı	Kodlar	Tekrarlanma Sayıları	f	%
Ahmet Ümit	1	1	Masal masal içinde	Olumlu Olumsuz	Akıcı dil	1 0	1,12 0
Ali Püsküllüoğlu	1	0		Olumlu Olumsuz		0 0	0 0
Ataol Behramoğlu	3	2	“Yaşadıklarımın Öğrendiğim Bir Şey Var”	Olumlu Olumsuz	Anlaşılır ve sade bir dil Yetişkinlere yönelik	1 2	1,12 2,24
Ayla Kutlu	2	0		Olumlu Olumsuz		0	0,00
Aytül Akal	2	0		Olumlu Olumsuz		0	0,00
Aziz Nesin	17	5	Aziz dededen masallar, Ah Biz Eşekler Uyusana Tosunum, Şimdiki Çocuklar Bir Harika, Yaşar Ne Yaşar Ne Yaşamaz,	Olumlu Olumsuz	Mizah, akıcılık, düşündürücü, nükteli dil	16 1	17,90 1,12
Behiç Ak	1	0		Olumlu Olumsuz		0 0	0,00 0
Cahit Uçak	1	1	Türk İkiizleri	Olumlu Olumsuz		0 0	0,00 0

Eflatun Cem Güney	1	1	Açıl Susam Açıl	Olumlu Olumsuz		0 0	0,00 0
Fazıl Hüsnü Dağlarca	5	2	Çocuk ve Allah Balina ile Mandalina	Olumlu Olumsuz	Olumlu Olumsuz	Ağır dli kullanımı	0 1
Fezyza Hepçilingirler	4	3	Off Dilim, Sihirbaz Babam ve Türkü Çocuk	Olumlu Olumsuz	Doğru dil kullanımı	1	1,12
Gülten Dayıoğlu	32	15	Dört Kardeşiler, Fadiş, Yeşil Kiraz, SekizinciRenk, Suna'nın Serçeleri, Akıllı Pireler, Ölümsüz Ece, Sıcak Ekmek, Kırmızı Bisiklet, Mo'nun Gizemi, Ganga, Dünya Çocukların Olsa, Işın Çağı Çocukları, Yurdumu Özledim, Gökyüzündeki Mor Bulutlar ve Ölümsüz Ece	Olumlu Olumsuz	Yalın dil, çocuk psikolojisine uygun	31	34,80
Cevat Şakir Kabaağaçlı	2	6	Aganta Burina Burinata, Mavi Sürgün, Anadolu'nun Sesi, Uluç Reis, Turgut Reis, Deniz Gurbetçileri	Olumlu Olumsuz	Doğru dil kullanımı, konu seçimi	2 0	2,24 0
Hidayet Karakuş	1	0	-	Olumlu Olumsuz		0 0	0 0
Hüseyin Yurttaş	5	1	Benim Mavi Gezegenim	Olumlu Olumsuz	Seviyeye uygun	1 0	1,12 0
Kemalettin Tuğcu	2	0		Olumlu Olumsuz	Yararlı Çok acıklı	1 1	1,12 1,12
Mavisel Yener	2	0		Olumlu Olumsuz		0 0	0,00 0
Mevlüt Kaplan	1	0		Olumlu Olumsuz		0 0	0 0
Miyase Sertbarut	1	1	Ünsüz Youtuber'ler	Olumlu Olumsuz			
Muzaffer İzgü	13	7	Nasıl Baba Oldum, Pazar Kuşları, Zıkkımın Kökü, Bando Takımı, Ökkeş Serisi, Ananemin	Olumlu Olumsuz	Eğlenceli, akıcı	12 1	13,40 1,12

Türkçe Öğretmen Adaylarının Günümüz Çocuk Edebiyatı Yazar ve Şairlerine İlişkin Farkındalıkları (2000 ve Sonrası)

Gramafonu, Uçan Eşek							
Nabi	1	1	Hayriyye	Olumlu		0	0,00
				Olumsuz		0	0
Nazım Hikmet	6	1	Sevdalı Bulut	Olumlu	Seviyeye uygun, ilgi çekici	6	6,70
				Olumsuz		0	0
Necati Tosuner	1	0		Olumlu		0	0,00
				Olumsuz		1	1,12
Nilay Yılmaz	1	1	“Meraklı Bir Somon Balığının Maceraları”	Olumlu		0	0,00
				Olumsuz		0	0
Orhan Kemal	1	1	İnci’nin Maceraları	Olumlu		1	1,12
				Olumsuz		0	0
Ömer Seyfettin	31	11	Bomba, Yüksek Ökçeler, Başını Vermeyen Şehit, Kaşağı, Pembe İncili	Olumlu	Çocuklar için uygun	8	8,90
			Kaftan, Bahar ve Kelebekler, Falaka, Beyaz	Olumsuz	Karamsar, ağır dil	18	20,22
Rifat Ilgaz	12	3	Lale, Perili Köşk, Diyet, Yalnız Efe	Olumlu	Eğlenceli, güçlü dil, yalın	12	13,40
			Hababam Sınıfı, Halime Kaptan, Bacaksız	Olumsuz			
Sait Faik Abasıyanık	1	1	Son Kuşlar	Olumlu		0	0
				Olumsuz		0	0,00
Sevim Ak	4	2	Babamın Gözleri	Olumlu	Geliştiren, akıcı	4	4,90
			Kedi Gözleri, Domates Saçlı Kız	Olumsuz		0	0
Şermin Yaşar	1	1	Dedemin Bakkalı	Olumlu		0	0,00
				Olumsuz		0	0
Tevfik Fikret	2	1	Şermin	Olumlu		0	0,00
				Olumsuz		0	0
Yalvaç Ural	5	3	Miço, Mırname, Tembeller	Olumlu		3	3,30
			Orkestrası	Olumsuz		0	0
Yaşar Kemal	5	1	İnce Memed	Olumlu		0	0
				Olumsuz	Seviyeye uygun değil	5	5,6
Yusuf Atılğan	1	0		Olumlu		0	0,00
				Olumsuz		0	0
Zehra İpşiroğlu	1	0		Olumlu		0	0,00
				Olumsuz	Seviyeye uygun değil	1	1,12
Ziya Gökalp	1	1	Altın Işık	Olumlu		0	0,00
				Olumsuz	Seviyeye uygun değil	1	1,12

Tablo1 incelendiğinde en çok tanınan yazarın Gülten Dayıoğlu olduğu görülmektedir. 32 katılımcı Gülten Dayıoğlu hakkında çeşitli yorumlarda bulunmuşlardır. Katılımcılardan sadece 1 kişi (K15) Gülten Dayıoğlu için *“Dram içerdiği için önermem.”* diyerek olumsuz değerlendirme yapmıştır. Diğer katılımcılar ise olumlu değerlendirmede bulunmuştur. K48 *“Çünkü kitapları çocuk psikolojisine ve durumuna tam olarak hitap eden kitaplardır. Kitaplarında ele aldığı konularda gündelik yaşantının içinden, her zaman karşılaşılabileceğimiz durumlardır. Ayrıca dili de sade ve gayet anlaşılırdır Dört Kardeşiler, Sekizinci Renk ve Fadiş kitaplarını şiddetle tavsiye ederim.”* K48 dil kullanımının sadeliğini ve kitapların çocuk psikolojisine uygun olduğunu vurgulamaktadır.

En çok tanınan ikinci yazarın Ömer Seyfettin olduğu görülmektedir. Ömer Seyfettin, 31 katılımcı tarafından tanınmaktadır. K76 *“Türk klasikleri, olay hikâyeciliği denilince akla gelen yazar. Sayısız hikâyeleri var. Kaşığı, Forsa, Perili Köşk bunlardan sadece birkaçıdır. Yazarın hikâyeleri ortaokuldan başlayarak tüm öğrencilere okutulabilir.”* diyerek olumlu yorumda bulunmuştur. Buna karşın 18 katılımcı olumsuz görüş sunmuştur. K56 *“Ömer Seyfettin’in kitaplarını açıkçası uygun bulmuyorum. Özellikle Kaşığı öyküsünde çocuğun ölmesi karamsarlığa götürüyor. Çocuklara uygun değil.”* K31 *“Ömer Seyfettin’in Kaşığı adlı eserini okudum. Hiç beğenmedim asla tavsiye etmem. Sırf kaşığı kırdı diye babasından şiddet gören bir çocuğun yaşadığı acıyı anlatıyor. Kesinlikle çocuklar için uygun değildir”* diyerek Ömer Seyfettin hakkında olumsuz yorumda bulunmuştur. Katılımcılar Ömer Seyfettin’in bazı kitaplarının psikolojisi açısından olumsuz örnek olacağını düşünmektedir.

Aziz Nesin’i tanıyan 17 katılımcı vardır. Yalnızca bir katılımcı (K63) olumsuz yorumda bulunmuştur. Olumlu görüş bildiren K59 *“Kitaplarındaki yalın anlatım kolay okunabilirliği sağlamakla beraber, özellikle öykü kitaplarındaki mizahi öğelerin çocukların okurken sıkılmayacağını ve gülerken de bol bol düşüneceğini, olaylar hakkında bol bol neden- sonuç ilişkisi kuracağını, anlatılanların duygudaşlık yeteneğini geliştireceğini düşünüyorum. Ayrıca yazarın anı kitapları da hayat yolculuklarında öğrencilere ışık olabilir.”* demiştir. Katılımcıların Aziz Nesin’in dil kullanıma vurgu yaptığı görülmektedir.

Muzaffer İzgü’yü tanıyan 13 katılımcı vardır. Katılımcılardan yalnızca 1 katılımcı olumsuz görüş belirtmiştir. Olumsuz değerlendirme yapan K23 ise *“Muzaffer İzgü çocuk ruhuna yeterince değinememiştir ve nitelikli eser*

verememiştir.” diye söylemiştir. Diğer katılımcılar olumlu değerlendirmede bulunmuştur. Olumlu değerlendirme yapan K56 “Muzaffer İzgü’nün dili eğlenceli ve akıcıdır. En dramatik olaylar bile okurken sizi güldürebilir.” sözleriyle yazarın mizahi yönüne vurgu yaptığı görülmektedir.

Rıfat Ilgaz’ı 12 katılımcı tanıdığını belirtmektedir. Rıfat Ilgaz hakkında olumsuz bir yanıt rastlanılmamıştır. Katılımcılar olumlu yorum yapmıştır. K34 “Öğrencilik hayatını anlattığı için aslında içimizden çıkmış bir kitap okumanızı tavsiye ederim. Eğlenceli bir kitap.” demiştir. K45 de “Hepimizin bildiği Hababam Sınıfı’nın yazarıdır. Kitapları filme çevrilmiştir. Mizahi yönü güçlüdür.” diyerek Hababam Sınıfı adlı kitabın sinemaya taşınmasını konu edinen bir yorumda bulunmuştur.

Nazım Hikmet’i tanıdığını belirten 6 katılımcı vardır. Nazım Hikmet için olumsuz görüş belirtilmemiştir. 6 katılımcı da olumlu görüş belirtmiştir. Olumlu görüşlerden K48 şöyle demiştir: “Sevdalı Bulut, çocuklar için uygun ve resimlerle de ilgi çekebilecek eserlerdendir. Ayrıca bulmaca, bilmece gibi eserler de çocuk edebiyatına katkı sağlayan kitaplardır.”

Fazıl Hüsnü Dağlarca’yı, Yalvaç Ural’, Yaşar Kemal’i, Hüseyin Yurttaş’ı tanıdığını belirten 5 katılımcı; Feyza Hepçilingirler, Sevim Ak’ı 4 tanıdığını belirten 5 katılımcı; Ataol Behramoğlu’nu, Nilay Yılmaz’ı adlı şairi tanıdığını belirten 3 katılımcı; Ayla Kutlu’yu, Aytül Akal’ı, Halikarnas Balıkcısı’nı (Cevat Şakir Kabaağaçlı), Kemalettin Tuğcu’yu, Mavisel Yener’i, Tevfik Fikret’i tanıdığını belirten 2 katılımcı; Ahmet Ümit’i, Behiç Ak’ı, Cahit Uçuk’u, Eflatun Cem Güney’i, Hidayet Karakuş’u, Mevlüt Kaplan’ı, Miyase Sertbarut’u, Nabi’yi, Necati Tosuner’i, Orhan Kemal’i, Şermin Yaşar’ı, Sait Faik Abasıyanık’ı, Yusuf Atılgan’ı, Zehra İpşiroğlu’nu, Ziya Gökalp’ı tanıdığını belirten 1 katılımcı vardır.

2. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Türkçe öğretmen adaylarının 2000 yılından günümüze çocuk edebiyatı alanında yaptıkları olan yabancı yazar ve şairlere ilişkin farkındalıkları nasıldır?

Tablo 2

Türkçe öğretmen adaylarının 2000 yılından günümüze çocuk edebiyatı alanında yapıtları olan yabancı yazar ve şairlere ilişkin farkındalıkları

Yazar	Katılımcı Sayısı	Bilinen Eser Sayısı	Eser Adı	Kodlar		Tekrarlanma Sayıları	
						f	%
Alexander Dumas	2	2	Üç Silahşörler Monte Cristo Kontu	Olumlu	Etkileyicilik	1,00	100,00
				Olumsuz		0,00	0,00
Antoine de Saint Exupery	18	2	Küçük Prenses Gece Uçuşu	Olumlu	Anlaşılır ve sade bir dil	17,00	95,00
				Olumsuz		1,00	5,00
Astrid Lindgren	1	1	Pippi Uzun Çorap'ın Maceraları	Olumlu	Anlaşılır ve sade bir dil, güncel	1,00	100,00
				Olumsuz		0,00	0,00
Carlo Collodi	3	1	Pinokyo	Olumlu	Bilinirlik	1,00	33,00
				Olumsuz		0,00	0,00
Cervantes	1	1	Don Kişot	Olumlu	Düşündürücü	1,00	100,00
				Olumsuz		0,00	0,00
Charles Dickens	6	2	Oliver Twist İki Şehrin Hikayesi	Olumlu		0	0
				Olumsuz	Tramvatic	2,00	37,00
Christy Brown	1	1	Sol Ayağım	Olumlu		0,00	0,00
				Olumsuz		0,00	0,00
Daniel Defoe	8	2	Define Adası Robinson Crouse	Olumlu	Sürükleyici	4,00	50,00
				Olumsuz		2,00	25,00
Edmonde de Amics	1	1	Çocuk Kalbi	Olumlu		0,00	0,00
				Olumsuz		0,00	0,00
Grimm Kardeşler	1			Olumlu		0,00	0,00
				Olumsuz		0,00	0,00
Italo Calvino	1	1	Zor sevdalar	Olumlu		0	0
				Olumsuz	Çocuğa göre değil	1,00	100,00
J. K. Rowling	15	1	Harry Potter	Olumlu	Sürükleyici	15,00	100,00
				Olumsuz		0,00	0,00
J. R. R. Tolkien	1	1	Roverandam	Olumlu	Anlaşılır dil	1,00	100,00
				Olumsuz		0,00	0,00
Jack London	3	2	Beyaz Diş Vahşetin Çağırısı	Olumlu		0,00	0,00
				Olumsuz		0,00	0,00
John Boyne	1	1	Çizgili Pijamalı Çocuk	Olumlu	Hayati, güncel	1,00	100,00
				Olumsuz		0,00	0,00
Jonathan Livingston	1	1	Martı	Olumlu	Empati	1,00	50,00
				Olumsuz		0,00	0,00
Jose Mauro de Vasconcelos	8	1	Şeker Portakalı	Olumlu	Çocuğa görelilik, duygular	8,00	100,00
				Olumsuz		0,00	0,00
Jose Saramago	4	3	Körlük, Görmek, Bir Filin	Olumlu		0,00	0,00
				Olumsuz	Yetişkin Kitabı	4,00	100,00

Türkçe Öğretmen Adaylarının Günümüz Çocuk Edebiyatı Yazar ve Şairlerine İlişkin Farkındalıkları (2000 ve Sonrası)

			Yolculuğu, Ölüm Bir Varmış Bir Yokmuş				
			80 Günde Devri Âlem, Aya Yolculuk, Denizler Altında	Olumlu	Sürükleyicilik	16,00	100,00
Jules Verne	16	5	20 Bin Fersah Balonla Beş Hafta, İki Yıl Okul Tatili	Olumsuz		0,00	0,00
La Fountain	1	0		Olumlu Olumsuz		1,00 0,00	100,00 0,00
Lewiss Carol	3	1	Alice Harikalar Diyarında	Olumlu Olumsuz		0,00 0,00	0,00 0,00
Mark Twain	9	1	Tom Sawyer'ın Maceraları	Olumlu Olumsuz	Seviyeye uygun, ilgi çekici	9,00 0,00	100,00 0,00
Oscar Wilde	4	2	Dorian Gray'ın Portesi, Mutlu Prens	Olumlu Olumsuz	Hayalperest Çocuğa göre değil	3,00 1,00	75,00 25,00
Roald Dahl	1	1	Charlie'nin Çikolata Fabrikası	Olumlu Olumsuz		0,00 0,00	0,00 0,00
Samed Behrengi	12	1	Küçük Kara Balık	Olumlu Olumsuz	Samimi, dili anlaşılır Karamsar	11,00 1,00	92,00 8,00
Tolstoy	2	1	İnsan Ne ile Yaşar	Olumlu Olumsuz	Konu seçimi	1,00 0,00	50,00 0,00
Ursula K. Le Guin	2	1	Yerdeniz	Olumlu Olumsuz	Eğlenceli, güçlü dil, yalın	2,00 0,00	100,00 0,00

Antoine de Saint Exupery 18 katılımcı tarafından Küçük Prens adlı eseriyle bilinmektedir. Sadece 1 katılımcı (K63) Gece Uçuşu adlı eseri de bildiğini belirtmiştir. K63 bu durumu *"Hepimiz yazarı Küçük Prens'le tanıyoruz ama yazarın Gece Uçuşu ve adını tam hatırlayamadığım iki kitabı daha var."* İfadesiyle açıklamıştır.

Jules Verne 16 katılımcı tarafından bilinmektedir. 80 Günde Devri Âlem, Aya Yolculuk, Denizler Altında 20 Bin Fersah, Balonla Beş Hafta, İki Yıl Okul Tatili eserlerinin adı anılmıştır. Katılımcılar olumsuz görüş belirtmemişlerdir. K36 *"Jules Verne'nin Aya Yolculuk kitabını öneririm. Bu kitabı 10 yaşında okumuştum. Ve uzayla ilgili kavramlar daha o zaman ilgimi çekmeye başlamıştı. Yazarın dili ve anlatım şekli çok etkileyiciydi. Daha 10 yaşındaki bir çocuğu kendisine tamamen çeken, hayal dünyasını zenginleştiren bir kitaptır. Bu yazarın 80 Günde Devri Âlem adlı eserini de tavsiye ederim."* görüşünde bulunmuştur.

J. K. Rowling adlı yazar 15 katılımcı tarafından bilinmektedir. Yazar tüm katılımcılar tarafından aynı eserle anılmıştır. Bu eser Harry Potter adlı eserdir. J. R. R. Tolkien 1 katılımcı tarafından söylenmiştir. Bu katılımcı K30'dur. Yazarın adı anılan eseri Roverandam adlı eserdir. K30 *"Tolkien'in Roverandam adlı eseri de fantastik yapısı ile oldukça ilgi çekici bir eserdir. Kitapta bir ejderhanın hikâyesi anlatılmakta bu konu da günümüzde özellikle çocuklar için oldukça ilgi çekici bir konudur."* diyerek çocukların ilgilerine yönelik olduğuna vurgu yapan olumlu bir görüş belirtmiştir

Samed Behrengi 12 katılımcı tarafından bilinmektedir. Katılımcılardan sadece K45 *"Küçük Kara Balığın özgürlüğü seçtiğini anlatmış. Ölmüş de olabilir. Okuduğumda günlerce ağlamıştım. Niye balığın ölme ihtimali çocuğa yansıtıyoruz? Çocuklar kötü etkilenir okumamalıdır."* diyerek olumsuz görüş belirtmiştir. Diğer katılımcılardan hiç görüş bildirmeyenler olduğu gibi olumlu görüş bildirenler de vardır. Sözgelimi K46 *"Nobel ödüllü yazarlardan birisidir. Küçük Kara Balık, Kel Deve, Bir Şeftali Bin Şeftali, gibi çocuk kitaplarının yazarıdır. Dili anlaşılır ve eğlencelidir. Çocukların bir solukta bitirilebilecek kusursuz eserlerdir."* yorumunda bulunmuştur.

Mark Twain adlı yazar 9 katılımcı tarafından bilinmektedir. K66 *"Mark Twain hayatıma Tom Sawyer ile girmiştir. Muhteşem güzellikte ve akıcı bir kitaptır. Öğrencilerime tavsiye ederim."* demiştir. K69 *"Mark Twain iyi bir yazardır"* diyerek genel bir görüş belirtmiştir.

Daniel Defoe, 8 katılımcı tarafından bilinmektedir. Olumsuz görüşe rastlanılmamıştır. Olumlu görüşe örnek olarak K54'ün *"Robinson Crouse"* isimli eserini bilmeyen yoktur. Ben e okumuştum. Macera kitapları okumayı sevdiğim için kısa bir sürede bitmişti. Adada olan olaylar ve yaşam mücadelesi kitabın beni kendine çeken yönüydü. Daha sonra bu kitabın gerçekten yaşanmış olaylar çerçevesinde geliştiğini öğrendiğimde çok etkilenmişim." görüşü verilebilir.

Jose Mauro de Vasconcelos 8 katılımcı tarafından tanınmaktadır. Yazar tüm katılımcılar tarafından Şeker Portakalı adlı esriyle bilinmektedir. K51 *"Hayatımda okuduğum en güzel kitap. Bir çocuğun tüm duygularını nasıl bu kadar güzel anlatılabilir. Acıları, heyecanı, üzüntüleri, başına gelenleri, Babasına olan kırgınlığı... Babasına olan kızgınlıklarını bile çok sevmiştim. Sınıf ve okul kitaplıklarında başköşede bulunacak bir eser."* demiştir.

Charles Dickens 6 katılımcı tarafından tanınmaktadır. Yazarın adı geçen eserleri. K86 yazar hakkında olumsuz görüş belirtmiştir. K86 *“Charles Dickens’ın Oliver Twist’i çokça okutulan bir çocuk kitabı ama bence çocuklar için fazla travmatik olduğunu düşünüyorum.”* demiştir. Christy Brown adlı yazarı 1 katılımcı söylemiştir. Bu katılımcı K61’dir. Adı geçen eser Sol Ayağım adlı eserdir. K61 bu kitap için *“Doğuştan engelli bir çocuğun, ailesinin desteği ile giriştiği büyük başarıları anlatılıyor. Engelli doğmuş olsa bile o ümitsizliğe kapılmamış, kendine sorun yapmamış. Kitabı çok beğendim.”* olumlu yorumunu yapmıştır.

Oscar Wilde’i tanıyan 4 katılımcı vardır. K57 bu kitabın çocuklara önerilemeyeceğini ama aynı zamanda okumaları gerektiğini de *“Kitaptaki estetik anlayışı belki de bugün sanatı bu denli sevmeme kaynak oldu. Seneler geçse de bu kitabı unutamıyorum. Kitap bana çok ağır geldi. Çocuklar anlamakta zorlanabilir ama okumalıdır.”* sözleriyle anlatmıştır.

Jose Saramago 4 katılımcı tarafından bilinmektedir. Yazarın Körlük, Görmek, Bir Filin Yolculuğu, Ölüm Bir Varmış Bir Yokmuş adlı eserleri katılımcılar tarafından bilinmektedir. Katılımcılar adı anılan eserlerin daha çok yetişkinlere yönelik eserler olduğu ama öğrencilerin ileriki yaşantılarında okumaları gerektiğini öne süren olumlu görüşlerde bulunmuşlardır. Sözgelimi K31 *“Jose Saramago’nun Körlük adlı eserini okudum. Öğüt verici bir dili var. Hikâyelerini betimlemelerle uzatmazsa hikâyeleri daha iyi sayılır. Betimlemelerin çokluğu çocuklar için uygun değildir. Büyüdüklerinde okuyabilirler.”* demiştir. Yazar hakkında olumsuz yorum yapılmamıştır.

Ursula K. Le Guin adlı yazar 4 katılımcı tarafından tanınmaktadır. K86 *“Ursula K. le Guin’in kitaplarını bire bir hatırlamamakla birlikte dili konusunda kefil olabilirim. Çok akıcı ve güzel bir dile sahip. Çocuklara çok fazla şey katabileceğini düşünüyorum.”* demiştir. Bunun dışında K19 da *“Ursula K.Le Guin’in “Yerdeniz” serisi çocukların düşünce dünyalarının sonsuzluğa çekilmesi, toplum, iktidar erkleri tarafından büyüdükçe daha da baskılanacak zihinlerinin, bilinçlerinin özgür kalabilmesi için çok değerli yapıtlardır.”* diyerek olumlu değerlendirme yapmıştır.

Carlo Collodi’yi tanıdığını söyleyen 3 katılımcı vardır. Üç katılımcı da yazarın Pinokyo adlı eserini söylemişlerdir. Olumsuz bir yorum yapılmamıştır.

Lewis Carroll 3 katılımcı tarafından bilinmektedir. K81 “Alice Harikalar Diyarında kitabı çocuklara önerebilecek kitaplar arasındadır. Hem çocukları etkileyebilecek fantastik öğelere yer verilmesi hem de karakterleri, olay örgüsü bu kitabın okunacak önemli kitaplar arasında olmasını sağlıyor. Ben çocukken okuduğumda beni çok etkileyen bir kitaptı.” olumlu yorumunu yapmıştır

Alexander Dumas’ı tanıdığını belirten 2 katılımcı vardır. K57 “Okumayı bana sevdiren bu yazarı listede görememek beni üzdü. Ortaokuldayken okuduğum Alexandre Dumas’ın Monte Kristo Kontu ile okuma alışkanlığı kazandım. Bu yüzden bende yeri çok özeldir. Okumaya yeni başlayan herkese bu kitabı öneririm. Akıcı hikâyesi ve heyecanlı olay örgüsüyle bende birçok duyguyu aynı anda yaşatmıştı.” olumlu yorumunu yapmıştır.

Tolstoy 2 katılımcı tarafından okunmuştur. K48 “Bu örneklerinden en beğendiğim eserlerinden ilkidir belki. Çocuk gözünden iyiliği ve yardımseverliği anlatan bir eserdir.” Olumlu değerlendirmesini yapmıştır.

Astrid Lindgren, Cervantes, Edmonde de Amics, Grimm Kardeşler, Italo Calvino, John Boyne, Jonathan Livingston, La Fontaine, Roald Dahl adlı yazarları tanıyan 1 katılımcı bulunmaktadır.

3. Alt Probleme İlişkin Görüşler

Türkçe öğretmen adayları hangi yazar ve şairleri okumuşlardır?

Tablo 3 Yerli yazar ve şairlerin Türkçe öğretmen adayları tarafından tanınma sıklıkları

Yerli Yazar ve Şairler	f	Yerli Yazar ve Şairler	f
Ömer Seyfettin	71	Betül Tarıman	3
Gülten Dayıoğlu	67	Mine Soysal	3
Rıfat Ilgaz	58	Mustafa Ruhi Şirin	3
Muzaffer İzgü	56	Nilay Yılmaz	3
Aziz Nesin	50	Cemil Kavukçu	2
Nazım Hikmet	47	Miyase Sertbarut	2
Fazıl Hüsnü Dağlarca	42	Şermin Yaşar	2
Yaşar Kemal	42	Bilgin Adalı	1
Halikarnas Balıkcısı	39	Çetin Öner	1
Ataol Behramoğlu	34	Fatih Erdoğan	1
Yalvaç Ural	29	Ferit Avcı	1

Türkçe Öğretmen Adaylarının Günümüz Çocuk Edebiyatı Yazar ve Şairlerine İlişkin Farkındalıkları (2000 ve Sonrası)

Haydar Ergülen	20	Gürsel Korat	1
Ülkü Tamer	18	Koray Avcı Çakman	1
Ayla Kutlu	13	Zehra İpşiroğlu	1
Nezihe Meriç	13	Aslı Der	0
Hidayet Karakuş	12	Aslı Tohumcu	0
Feyza Hepçilingirler	8	Füsün Çetinel	0
Mavisel Yener	8	Hanzade Servi	0
Sevim Ak	8	Necati Tosuner	0
Hüseyin Yurttaş	7	Necdet Neydim	0
Aytül Akal	6	Nur İçözü	0
Süreyya Berfe	5	Seza Kutlar Aksoy	0
Tarık Dursun K.	5	Sulhi Dölek	0
Behiç Ak	4	Süleyman Bulut	0
Ayla Çınaroğlu	3	Zeynep Cemali	0

Tablo 1’de görüldüğü gibi katılımcılar yerli yazar ve şairlerden toplam 11 yazarın hiçbir kitabını okumadıklarını belirtmişlerdir. Bu yazarların Necati Tosuner, Necdet Neydim, Füsün Çetinel, Aslı Der, Nur İçözü, Aslı Tohumcu, Hanzade Servi, Seza Kutlar Aksoy, Sulhi Dölek, Süleyman Bulut ve Zeynep Cemali olduğu görülmüştür. Katılımcıların okuduğunu belirttiği yazar ve şairlerin Gürsel Korat (1), Bilgin Adalı (1), Koray Avcı Çakman (1), Çetin Öner (1), Fatih Erdoğan (1), Zehra İpşiroğlu (1), Cemil Kavukçu (2), Şermin Yaşar (2), Miyase Sertbarut (2), Nilay Yılmaz (3), Ayla Çınaroğlu (3), Betül Tarıman (3), Mine Soysal (3), Mustafa Ruhi Şirin (3), Behiç Ak (4), Süreyya Berfe (5), Tarık Dursun K. (5), Aytül Akal (6), Hüseyin Yurttaş (7), Feyza Hepçilingirler (8), Sevim Ak (8), Mavisel Yener (8), Haydar Ergülen (20), Ülkü Tamer (18) Ayla Kutlu(13), Nezihe Meriç(13), Hidayet Karakuş(12), Yalvaç Ural (29), Ataol Behramoğlu (34), Halikarnas Balıkcısı (39), Yaşar Kemal (42), Fazıl Hüsni Dağlarca (42), Nazım Hikmet (47), Aziz Nesin (50), Muzaffer İzgü (56) olduğu görülmüştür.

En çok okunan 5 yerli yazar ve şair olarak Aziz Nesin (50), İzgü (56), Rıfat Ilgaz (58), Gülten Dayıoğlu (67), Ömer Seyfettin (71) olduğu görülmektedir.

Tablo 4

Yabancı yazar ve şairlerin Türkçe öğretmen adayları tarafından tanınma sıklıkları

Yabancı Yazar ve Şairler	f	Yabancı yazar ve Şairler	f
Jules Verne	52	Michael Ende	3
Charles Dickens	48	Wiliam Joyce	3
Daniel Defoe	48	Andrew Clements	2
Mark Twain	42	Astrid Lindgren	2
Antoine De Saint Exupery	41	Claude Roy	2
Oscar Wilde	36	Erich Kastner	2
J.K. Rowling	32	Peter Hartling	2
Lewis Carroll	25	Brigitte Labbe	1
Jose Mauro de Vasconcelos	20	Christine Nöstlinger	1
Samet Behrengi	20	David Almond	1
Carlo Collodi	13	Forrest Castner	1
Jose Saramago	8	John Boyne	1
Ursula K.Le Guin	8	Paul Maar	1
Edmondo de Amicis	6	Roald Dahl	1
Susanna Tamaro	6	Asa Lind	0
Andre Maurois	3	Gianni Rodari	0
Italo Calvino	3	Vladimir Tumanov	0

Tablo 4'e göre katılımcılar 3 yabancı yazar ve şairin hiçbir kitabını okumadıklarını belirtmişlerdir. Bu yazar ve şairlerin Vladimir Tumanov, Asa Lind ve Gianni Rodari olduğu görüşmüştür.

Katılımcılar Forrest Castner (1), Paul Maar (1), Roald Dahl (1), John Boyne (1), Brigitte Labbe (1), Christine Nöstlinger (1), David Almond (1), Andrew Clements (2), Astrid Lindgren (2), Peter Hartling (2), Claude Roy (2), Erich Kastner (2), Andre Maurois (3), Italo Calvino (3), Michael Ende (3), Wiliam Joyce (3), Susanna Tamaro (6), Edmondo de Amicis (6), Jose Saramago (8), Ursula K.Le Guin (8), Carlo Collodi (13), Samet Behrengi (20), Jose Mauro de Vasconcelos (20), Lewis Carroll (25), J.K. Rowling (32), Oscar Wilde (36), Antoine De Saint Exupery (41), Mark Twain (42)'i tanıdıklarını belirtmişlerdir. Diğer yandan yabancı yazarlar arasında en çok tanınan 3

yazarın Charles Dickens (48), Daniel Defoe (48), Jules Verne (52) olduğu görülmüştür.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği programında dördüncü sınıfta öğrenim gören Türkçe öğretmen adaylarının çocuk edebiyatı yazar ve şairlerine ilişkin farkındalıklarını belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmada öğretmen adaylarının büyük çoğunluğunun çocuk edebiyatı yerli ve yabancı; yabancı yazar ve şairlerin yeterince farkında olmadığı görülmektedir. Yerli ve yabancı alanyazın incelendiğinde Türkçe öğretmen adaylarının çocuk edebiyatı yazar ve şairlerine ilişkin farkındalıklarının belirlenmesine yönelik herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Fakat Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenlerinin çocuk ve gençlik edebiyatına ilişkin bilgi ve farkındalık durumlarını ortaya çıkarmayı amaçlayan çalışmasıyla Aslan (2016) Türk Dili ve Edebiyatı öğretmen adaylarının büyük bir bölümünün çocuk ve gençlik edebiyatı konusunda eksik bilgilere sahip olduğu sonucuna ulaşmıştır. Aslan'ın (2016) çalışmasında geçen, adayların yazar ve eserlere ilişkin görüşleri bölümünün sonuçları ile bu çalışmanın sonuçları aynı doğrultudadır. Bu çalışmada da büyük bir çoğunluk Çocuk edebiyatı yazar ve şairlerinin farkında olmadığı görülmektedir.

Yerli ve yabancı çocuk edebiyatı yazarlarından genellikle Türkçe öğretmen adaylarının çocukluklarında okudukları ya da ders kitaplarında sıklıkla gördükleri basmakalıp isimleri söyledikleri görülmüştür. Öğretmen adaylarının belirttiği yazar ve şair adları çözümlendiğinde, adayların çağdaş (2000 ve sonrası) çocuk edebiyatı yazarlarını yeterince tanımadıkları söylenebilir. Maltepe'nin (2009) Türkçe öğretmeni adaylarının çocuk edebiyatı ürünlerini seçebilme yeterliliklerini belirlemeye yönelik olan çalışmasıdır. Maltepe'nin (2009) araştırmasında elde edilen sonuçlardan nitelikli çocuk edebiyatı ürünlerini seçebilme konusunda kendini yeterli ve yetersiz gören öğretmen adaylarının hemen hemen eşit sayıda olduğu; kitap seçimi konusunda kendini yeterli gören öğretmen adaylarının ise yeterliliklerini, nitelikli çocuk kitaplarının özelliklerine ilişkin bilgileriyle yansıtamadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda mevcut çalışma ile benzer sonuç denilebilecek olan nokta Türkçe öğretmen adaylarının çocuk edebiyatı dersini aldığı halde katılımcıların çocuk

edebiyatı eserlerini doğal olarak da yazar ve şairleri seçemedikleridir. Bireylerin çocuk edebiyatı eserlerini tanıımıyorsa yazarlar ve şairler hakkında da görüş bildiremediği mevcut çalışmada görülmüştür. Araştırmada günümüz çocukları tarafından çok sevildiği halde Türkçe öğretmen adayları tarafından eserleri bilinmediği için yazar olarak da tanınmayan isimler mevcuttur. Araştırmacı görev yaptığı ortaokulda öğrencilerin çağdaş yazarları çok sevdiğini gözlemlemiştir. Fakat öğretmen olarak göreve başlayacak olan öğretmen adayları çağdaş yazar ve şairlere (2000 ve sonrası) hâkim değildirler.

Türkyılmaz (2015), bu konu hakkında Öğretmenlerin Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Algıları Üzerine Bir İnceleme adlı çalışmasını yapmıştır. Öğretmenin topluma ve öğrencilere rol model olduğu görüşünü savunan Türkyılmaz öğretmenlerin çocuk ve gençlik edebiyatı algılarının belirlenmesi gerektiğini düşünerek bu çalışmayı yapmıştır. Mevcut çalışma ile benzer tarafları arasında Türkçe öğretmenlerini de içine alıyor olmasıdır. Türkyılmaz Türkçe, edebiyat, okul öncesi ve sınıf öğretmenleri ile uygulamasını yapmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin Ömer Seyfettin, Gülten Dayıoğlu, Muzaffer İzgü, Kemalettin Tuğcu yanında İpek Ongun gibi yazarların isimlerini önceledikleri sonucu mevcut araştırma ile benzeşmiştir. Bu çalışmada da Türkçe öğretmen adayları tarafından en çok adı anılan yazar ve şairler arasında Ömer Seyfettin, Gülten Dayıoğlu, Muzaffer İzgü gelmektedir.

Öğretmen adaylarından elde edilen veriler incelendiğinde sonuçlar çocuk yazını alanındaki eksikliğe dikkat çekmektedir. Okuma kültürü oluşmamış öğretmenlerin öğrencileri okuyan, düşünen bireyler olmaktan uzak kalacaklardır.

Sonuç olarak Türkçe öğretmen adaylarının büyük bir bölümünün, çocuk edebiyatı yazar ve şairleri konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları söylenebilir. Yeterince çocuk edebiyatı yazar ve şairi tanınmadığını, tanınanların da eserlerinin yeterince bilinmediği sonucu ortaya çıkmıştır. Öte yandan tanınmama sebebi olarak Türkçe ders kitaplarında çağdaş yazar ve şairlerin eserlerine yer verilmemesi de etkili olmuştur. Öğretmen adayları kendi öğrenim hayatları boyunca gördükleri yazar ve şairlerin farkındalardır. Bütün bu bilgilerin ışığında 2000 ve sonra çocuk edebiyatı yazar ve şairlerine yönelik farkındalıkları yetersizdir denilebilir.

KAYNAKÇA

- Aslan, C. (2016). *Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmen Adaylarının Çocuk ve Gençlik Edebiyatına İlişkin Bilgi ve Farkındalık Durumları*. Burdur: UTEOK.
- Büyüköztürk, Ş. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem.
- Dilidüzgün, S. (2007). *Çağdaş çocuk yazını*. İstanbul: Morpa.
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemi*. İstanbul: Nobel.
- Maltepe, S. (2009). Türkçe öğretmeni adaylarının çocuk edebiyatı ürünlerini seçebilme yeterlilikleri. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12 (21), 398-412 .
- Oğuzkan, A. F. (2001). *Çocuk edebiyatı*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sever, S. (2007). Çocuk Edebiyatı Öğretimi Nasıl Olmalıdır? ". II. *Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Sever, S. (2007). *Okuma Kültürü Edinme Sürecinde Türkçe Öğretiminin Sorumluluğu*. Okuma Kültürü ve Okullarda Uygulama Sorunları Toplantısı. 06 Aralık 2004. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı, 108-126.
- Sever, S. (2015). *Çocuk edebiyatı ve okuma kültürü*. İzmir: Tudem.
- Şimşek, A. Y. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Şimşek, T. (2012). *Kuramdan uygulamaya çocuk edebiyatı*. Ankara: Grafiker.
- Türkel, A. ve Diğerleri. (2017). Okuma kültürü ölçeği geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Turkish Studies*, 12(14), 465-490.
- Türkyılmaz, M. (2015). Öğretmenlerin çocuk ve gençlik edebiyatı algıları üzerine bir inceleme. *Turkish Studies*, 917-934.